

عصرهای شاهنامه خوانی در ارگ تاریخی بم

سیاوش دوباره از آتش گذشت

عکس ها: غیاث مصطفی

محمد جواد رحیمزاد
گزارش نویسن

شاهنامه خوانی در ارگ بم لذت دیگری دارد. فکر کنید تاریخی و داستان و افسانه را جایی بخوانی که از همین جنس است؛ از جنس تاریخ و افسانه. حالا عصرهای شاهنامه خوانی از شهریور امسال پنجشنبه هر هفته بی توقف در ارگ تاریخی بم برگزار می شود. ۱۸ سال از زلزله بم گذشته و هر چند که بازسازی کالبدی آن به سرانجام رسیده اما هنوز روند بازسازی هویتی و فرهنگی بم به کندی پیش می رود. در این میان شاهنامه خوانی می تواند گام بزرگی باشد. همچنان که خود ارگ بم به عنوان هفتمین اثر ثبت شده جهانی نیز همین کارکرد را دارد. می گویند ارگ بم را یکی از اسطوره های شاهنامه یعنی بهمن پسر اسفندیار بنا نهاده و حالا این روزها شاهنامه خوانی در ارگ طرفداران پروپا قرص خود را دارد. همان ارگ بمی که یکی دیگر از اسطوره های محلی بم در شاهنامه به نام هفتاد پس از اقبالی که به واسطه دخترش به او رو کرد در جنگ با اردشیر بابکان پیروز شد:

«به شهر کجاران به دریای پارس / چه گوید ز بالا و پهنای پارس / بدان شهر بی چیز و خرم نهاد / یکی مرد بُد نام او هفتواد» حالا برپایی این محفل فرهنگی و ادبی در این مکان که برخی از نمادها و عناصر آن در زلزله بم از بین رفت یا دچار آسیب شد می خواهد به آن جانی دوباره بدهد. این محفل با حضور محمدعلی علومی، چهره شناخته شده حوزه ادبیات داستانی، اسطوره، فرهنگ عامه و وطن برگزار می شود. علومی خود اهل بم است و بیش از ۲۵ کتاب شاخص داستانی و پژوهشی و صدها مقاله در موضوعات طنز و اسطوره نوشته است. کتاب های آذرتستان، شاهنشاه در کوچه دلگشا، پربیا، قصه اساطیر، جناب آقای دیوو... از جمله آثار او هستند. او درباره این محفل می گوید: «شاهنامه این کتاب کهن در کنار مثنوی مولانا مکمل یکدیگر هستند. شاهنامه شرح و توصیف هنرمندانه ای از جلال نیک و بد در قالب داستان است؛ شخصیت هایی همچون رستم و سهراب، سیاوش و اسفندیار، کاه و ضحاک و مانند این ها که اتفاقاً از منظر تائول و تفسیر

متن، چند وجهی اند. از سوی دیگر مثنوی نیز شرح و توضیح حماسه درونی یعنی جدال با نفسیات است: «نفس اژدها هست او کی مرده است» در هر صورت شاهنامه دوشادوش اشعار حافظ و سعدی و مولانا، پنجگانه نظامی، آثار عطار و خیام و چند تن دیگر بی هیچ تردیدی اثری کلاسیک، جهانی و جاودانه است و افسوس که فردوسی از زمان خود تاکنون مظلوم مانده است.»

علومی درباره برنامه شاهنامه خوانی در بم می گوید: «چند ماهی است در خدمت جمعی از فرهنگ دوستان و شاهنامه دوستان شهرم هستم و داستان های شاهنامه را به قدر وسعم برای آنها می خوانم و شرح می دهم. این محفل ادبی چند ویژگی خاص دارد که موجب غنای آن شده است؛ اول اینکه در این جلسات من به اصطلاح متکلم وحده نیستم و میان حاضران گفت و گو در جریان است و هر یک از شرکت کنندگان می توانند درک و دریافت خود را از درونمایه داستان ها، رفتار و کنش ها و شخصیت های داستان های که این رویداد پیش از پیش رونق بگیرد و

معرفی شود.» برگزار کنندگان این محفل ادبی تعدادی از داوطلبان و فعالان فرهنگی و رسانه ای بم هستند که فرمانداری، اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی، شهرداری و پایگاه میراث جهانی بم نیز در این زمینه حمایت و همکاری می کنند. بهنام خدانشناس، یکی از برگزار کنندگان می گوید: «یکی از مؤلفه های مهم توسعه یک جامعه، توسعه فرهنگی و هنری آن است. موضوعی که نه تنها می تواند همبستگی اجتماعی را افزایش دهد بلکه باعث خواهد شد شهروندانی مسئولیت پذیر و اخلاقگرا شکل بگیرند و شاهنامه به عنوان یکی از سرمایه های مهم توسعه یعنی سرمایه نمادین، سال هاست که به شکلی ساده اما تحلیلی و عمیق و با ارائه الگوهای حسنه، تربیت انسان ها را به عهده گرفته تا بتوانند با وطن دوستی، بزرگان دینی، خردورزی و اخلاق جوانمردی، دلسوزانه در خدمت جمع و جامعه خود باشند. آیا همین دلایل انسانی، اخلاقی و دینی کافی نیست که شاهنامه بخوانیم؟»

او با اشاره به حضور افرادی از همه اقشار و سنین در این محفل ادبی می گوید: «مخاطب این برنامه عموم شهروندان بم هستند اما این برنامه رویکرد محتوایی و علمی خود را در کنار مرور یکی از شاهکارهای ادبی و تاریخی جهان، توجه به ضرورت های فرهنگی و اجتماعی می داند. به گونه ای که در کنار سایر برنامه ها و رویدادها و پس از گذشت ۱۸ سال از زلزله، بتواند گامی در جهت بازیابی هویت فرهنگی و احیای این شهر آسیب دیده بردارد.»

ارگ بم برگزار می شود و علومی انتخاب ارگ را برای برگزاری این رویداد هوشمندی و خوش سلیقگی برگزار کنندگان می داند و معتقد است که سومین ویژگی منحصر به فرد این برنامه که آن را از دیگر جلسات شاهنامه خوانی متمایز کرده، تناسب فرم و محتوا است: «خواندن شاهنامه در فضایی تاریخی که هم اسطوره هفتواد در آن اتفاق افتاده و هم بنای آن را به دیگر شخصیت شاهنامه یعنی بهمن نسبت می دهند و هم اینکه به لحاظ معماری و شهرسازی نیز ریشه های اسطوره ای و حکایت از طبقات مختلف یک جامعه در عهد اشکانیان و ساسانیان دارد، لذتی دارد که در هیچ کجای دیگری اتفاق نمی افتد و امیدوارم که این رویداد پیش از پیش رونق بگیرد و

می گویند ارگ بم را یکی از اسطوره های شاهنامه یعنی بهمن پسر اسفندیار بنا نهاده و حالا این روزها شاهنامه خوانی در ارگ طرفداران پروپا قرص خود را دارد. همان ارگ بمی که یکی دیگر از اسطوره های محلی بم در شاهنامه به نام هفتواد در جنگ با اردشیر بابکان پیروز شد

رویا رضانی نژاد یکی از اعضای این محفل هم معتقد است: «عصرهای شاهنامه بزم فرصتی مغتنم در جهت بازاندیشی و تأمل در باب ارزش های فرهنگی گذشتگان و پاسداشت شاهنامه حکیم ابوالقاسم فردوسی است که در کشورمان به عنوان مهد آفرینش این اثر واحد زیادی از آن غفلت شده است. شاهنامه پیر از حکمت های ناب برای رشد اخلاق فردی و اجتماعی است و مایه مباهات ماست که در چنین محفلی شرکت کنیم و امیدواریم بتوانیم تأثیر گذار هم باشیم.»

مطهره ترکپور به همراه دختر و خواهر و خواهرزاده اش در این برنامه شرکت می کند. به قول خودش هر جلسه برپا و دلنشین شاهنامه خوانی که تمام می شود، برای آغاز جلسه بعدی لحظه شماری می کند: «این برنامه از نظر من یکی از تأثیر گذارترین محافل ادبی است و با فضای گفت و گو محور که دارد، هنجارها و ارزش های شخصیت ها و داستان های شاهنامه را استخراج و مخاطب امروزی را از زشتی ها و ضد ارزش ها آگاه می کند.» عوامل برگزاری این برنامه در کنار تمرکز اصلی روی خوانش و شرح شاهنامه، برگزاری ویژه برنامه هایی را هم که موجب نشاط و اشتیاق بیشتر اعضای این محفل می شود در دستور کار دارند. مثلاً اجرای زنده موسیقی اصیل، بازیدها و اردوهای فرهنگی و نشست های مشترک با دیگر رویدادهای فرهنگی شهر، برگزاری جشن تولد یا بزرگداشت های مختصر برای فعالان مردمی، به نقالی و ارائه مقاله، موجب هر چه جذاب تر و لذت بخش تر شدن این رویداد ادبی شده است. به طوری که از آغاز این برنامه تاکنون در هر جلسه پیوسته علاقه مندان بیشتری به آن اضافه شده است.

پس از گذشت ۱۸ سال از زلزله بم و دو سال از شیوع بیماری کرونا، عصرهای شاهنامه خوانی حالا در دل ارگ بم خون تازه ای به شهر برگ فرهنگی شهر تزریق کرده است. این روزها باغشهر بم میزبان نوجوانان، جوانان و بزرگسالان زیادی است که پای حکمت های شاهنامه می نشینند، می آموزند و تاشان می کنند کیفیت زندگی خود و نشو و نما را بالاتر ببرند.

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون ها و مربع های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

۳۸۵۱

آسان								
		۴			۹			
				۱	۷			۶
				۲	۱	۴		۵
					۹			۶
				۷				۸
				۸	۴			۳
					۲			۴
								۵
								۸

سخت								
		۷	۴	۱	۹			
				۲	۸			۶
								۳
								۵
								۹
								۲
								۴
								۳
								۶
								۷

حل جدول سودوکو شماره ۳۸۵۱								
۵	۷	۸	۴	۱	۹	۲	۳	۶
۱	۸	۳	۷	۵	۶	۴	۲	۹
۲	۳	۶	۵	۹	۸	۷	۱	۴
۳	۶	۵	۹	۸	۷	۱	۲	۴
۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱	۲	۳
۵	۶	۷	۸	۹	۱	۲	۳	۴
۶	۷	۸	۹	۱	۲	۳	۴	۵
۷	۸	۹	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۸	۹	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۹	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸

یک جدول با دو شرح

جدول روزنامه ایران دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۷۸۲۰

- جدول عادی**
- ۱- کمترین اجرتی که کارفرمایان باید قانوناً به کارگران بپردازند - فنی در کشتی
- ۲- زود- پیشین- فقیر
- ۳- جنگ- امین پول های مردم- سران و بزرگان
- ۴- نغمه- خطر- ده- استواری و پایداری- شهری در استان مازندران
- ۵- مرطوب- نوعی انگور- فروشگوه
- ۶- زود- درجه- مرکز استان مازندران- راست و افروخته
- ۷- سلول اصلی در فرایند انعقاد- نوعی ریواس- برج آبکش شده
- ۸- حکمران ولایت- قیل و قال- اقامت گزیدن
- ۹- میوه سرخ زرد- پایتخت سیاسی «کتاب»- اختیاری و بخواست
- ۱۰- جاری دسته دار- ظرف آزمایشگاهی مخروطی شکل- رایانه همراه
- ۱۱- عینک نمی آموزد- غیر حضوری- دنباله روی سوزن
- ۱۲- لوس وبی مره- گلی زینتی- ادوات تشبیه- نخ تابیده
- ۱۳- نمادهای پاک- پول- «عربستان»- دشمنی
- ۱۴- جمع و سوسه- عروس- فیلم «رحیم بیهودی فر» (۱۳۹۷)
- ۱۵- آرایش، زینت- به یادماندنی

- ۷- نام «یوسنی» «بازنگر خانم»- دالان بزرگ و بدون پیچ و خم در بازار- حالت روغن ها
- ۸- دیوژه گر- سرزمینی بگردر رحیم آباد رودسر- وسیع
- ۹- به جا آوردن عهد- حرکتی در جودو- احتیاج و وجوب
- ۱۰- قوم غیور- سیال- دانه به دانه
- ۱۱- فقیر- شهری در استان فارس- پادشاه
- ۱۲- دور کردن کسی از نزد خود- دید و نظر- نه عامی- تکیه
- ۱۳- کلام لاف زن
- ۱۴- مجلس قانون گذاری- تالیوان- قانون پذیرفته شده
- ۱۵- مخلص- یکی از فلزات نمکی- گازی شبیه ازن
- ۱۶- یگانه- فیلمی به کارگردانی «حبیب الله کاسه ساز»

عمودی:														
۱														
۲														
۳														
۴														
۵														
۶														
۷														
۸														
۹														
۱۰														
۱۱														
۱۲														
۱۳														
۱۴														
۱۵														

جدول ویژه شماره ۷۸۱۹														
۱														
۲														
۳														
۴														
۵														
۶														
۷														
۸														
۹														
۱۰														
۱۱														
۱۲														
۱۳														
۱۴														
۱۵														

- جدول ویژه**
- ۱- فیلمی به کارگردانی «دیوید فرانتکل» (۲۰۱۶)- بارنند مسفید
- ۲- واحد مسافتی در انگلیس- اثر «شارلوت بروتنه»- فرایند تبدیل مایع به گاز
- ۳- گوشه ها- دوران- غیر قابل تغییر
- ۴- نیکی به رخ کشیدن- تفرنگاهی جذاب و بیکر «کنگاور»- کافر- اجرا
- ۵- از اجزای ویدیو- شهری در استان همدان- دره
- ۶- مایه نشاط و خرمی دل- حرکت و جابه جایی- فرورفتن ظرف